

BARONUL D'HOGGUER

91(498)
H72

INFORMAȚIUNI ASUPRA
DOBROGEI

INFORMAȚIUNI

ASUPRA

DOBROGEI

STAREA EI DE ASTĂZI
RESURSELE ȘI VIITORUL EI

DE

BARONUL D'HOGGUER

FEBRUARIE 1879

BUCUREȘCI

EDITURA LIBRĂRIEI SOCEC & C-ie

7, CALEA VICTORIEI, 7.

1879.

BUCUREȘTI
TYPOGRAPHIA LABORATORILOR ROMÂNI
19 Strada Academiei, 19.

1970
INSTITUTUL PEDAGOGIC
DE 3 ANI CONSTANȚA
BIBLIOTECA
Nr. Inventar 52.153

ALTETII SELE REGALE
C A R O L U I
DOMN AL ROMANILOR

Măria Ta.

Tot ce póte tinde către un scop de utilitate publică nu póte fi pus mai nemerit de cât sub Îcaltul patro-nagiū al Alteței Vóstre Regale a căreia statornică solici-tudine pentru viitorul țerei care 'i a incredințat sór-tea sa, s'a manifestat chiar in timpul dia urmă in-tr'un mod așa de strălucit.

Cutez a mă măguli că subț acest titlu Altețea Vóstră Regală va bine-voi să priiméscă cu buna sa voință o-bicinuítă aceste puține studii ce am fost in pozițiune să fac asupra României Transdanubiane.

Viü cu cea mai respectuösã libertate a ruga pe
Alteþea Vöstrã Regalã sã primescã acest omagiu.

Sunt cu cel mai profund respect

al Alteþei Vöstre Regale

Prea supus și prea devotat Servitor

BARON d'HOGGUER

PRECUVENTARE

Affaceri de serviciu îmi deteră ocasiunea de a călători prin Dobrogea; asprimea cea extra-ordinară a iernei de atunci întrerupând toate comunicațiile, mă siliră a petrece în acea localitate mai mult de cât mă așteptam.

Cu toate dificultățile, am avut ânsă timpul de a culege mai multe informațiuni, de a constata pe cât m'ă fost cu putință esucitatea chiar asupra locurilor lor și de a lua notițele ce mi s'au părut mai necesari, spre a da o idee despre această localitate, încă necunoscută din destul, și a ști putea dice chiar foarte calomniată.

Acastă lucrare particulară nu era de loc destinată publicității; ânse mai multe persoane competente din București au judecat că ar putea să presinte interes și chiar a deveni de ôre care utilitate pentru țără.

Atunci n'am mai esitat a o supune la aprecierea publicului; și așa fi fericit de m'ăș ajunge scopul ce m'ă propui, acela adecă de a arăta prin acesta dorința ce am de a mă aquita în parte de datoria de grațitudine către societatea Română, în sinul căreia am găsit o ospitalitate atât de bine-voitoare și de grațiosă.

In acest mod îmi îndeplinesc cu cea mai mare plăcere datoria de a exprima totă recunoștința mea D-lor preferți Ghika, Opreanu și G-lă Gherghel, precum și tuturor autorităților civile și militare, pentru asistența și primirea bine-voitoare ce mi au făcut și prin care mi s'a înlesnit foarte mult lucrarea.

Baron d'Hogguer.

București, Februarie 1879.

STAREA SANITARĂ A DOBROGEI

CONSIDERAȚII GENERALE

După opinia mai multor medici locuind de mai mulți ani în Dobrogea, rezultă că reputația de insalubritate ce o are, este foarte exagerată.

Intr'adevăr în câte-va districte, mai ales pe totă partea laterală a Dunărei, spre pildă de la Isaccea pînă la Doeni, și de la Tapel pînă la Silistra, frigurile domnescă într'o stare aprópe endemică; dar fără vr'unu caracteru perniciosu sau tifoidicu.

Causele principale ale acestor friguri, se găsesc în orí ce țóră prin care trece unu fluviu mare. care la gura lui se împarte în mai multe brațe, și forméză la óre care epoci ale anului bálți întinse și nenumărate lacuri, avënd mai tóte comunicație cu fluviul.

Dunărea în timpul mareloru creșteri de apă, se revarsă într'un mod considerabil preste șesurile litoralulu ei.

Nivelul fluviulu lăsându-se adesea orí în jos cu mare înțeală, apele n'au vreme de a se scurge, și depun atuncea

un mare număr de materii organice, care, prin căldură și prin fermentația pământurilor udate, dezvoltă miasmele paludeene.

Trebue să găsim izvorul acestor miasme în neenumăratele girle naturale și de multe ori artificiale pe cari le facă pescarii spre a aduce apele fluviului în iazuri ca să atragă pescii, ce vin la vremea prășilei, deși depun icrele.

Când apele se retrag, pescarii clădesc zăgazuri spre a împedea reîntarea pescilor în fluviu și pescuitul începe.

Bălțile, a căror scurgere este ast-fel oprită, sunt fără îndoială izvorul cel mai funest al miasmelor paludeene. Tote satele de pescari, și chiar cele din năuntru, nu cunosc absolut nici cele d'antoiu principii igienice.

Locuitorii obicnuitu se culcă pe rogojini, pe un teren umed și câte o dată numai pe nomolul lăsat de ape. Este dar inevitabil ca miasmele ce se rădică să fie cauza frigurilor care le bântue.

Hrana lor asemenea lasă foarte multe de dorit în privința calității ei. Pesce prospăt sau sărat, cöpă, cafea proslă, pâine foarte proslă le sunt mai totă hrana; ajunurile cele lungi ale posturilor contribuie și ele a mări această tendință.

Partea cea mai încercată de friguri este fără contestație orașelul tătarăsc Megidie, a căruia populație a fost, acum vr'o câți-va ani, decimată de bôlă. Insalubritatea districtului Megidie se atribuie de către chiar medicii țerei la însăși situația satelor.

Spre pildă, Megidie este în mare parte clădită la pôlele unei coline, și parte pe malul unei bălți mari pestilențiale. La începutul tómniei, această baltă se usucă prin evaporația apelor și se transformeză într'un imens șes plin de noroiu negru și fetid, unde se descompune, la căldura razelor solare o masă enormă de materii organice, principalmente pesci, bróște și

putrigaiuri vegetale; și precum am ȃis mai sus miasele paludeene se degag eză cu mare repeȃiciune.

Adăogaȃi că puȃurile sunt t te situate in partea cea mai de jos a terenurilor de pe l ngă b lȃi. Aceste ape deja necurate prin nivelul lor inferior cu acela al b lȃilor, și supuse la t te infiltraȃiunile p m ntului, devin prin poziȃia lor și mai necurate.

Aceste puȃuri in genere sunt săpate la centrul planurilor inclinate intre l cuinȃ și baltă. Resultatele sunt loȃice.

Cu ploile torenȃiale ale t mnei, t te murdăriile orașului sunt impinse in josul colinei, parte din ele pătrund in puȃuri și r m n in baltă.

T te locuinȃele de la Megidie sunt clădite cu p m nt și noroiu, acoperite cu stuf din b lȃi si adesea ori nivelul camerelor este mai jos de c t acela al stradelor.

Camerele sunt j se, mici și fără cea mai mică ventilaȃie.

O familie intr g  adesea bărbatul, nevasta și c te cinci sau șese copii, trei patru c tini, porci, găini etc., se culcă toȃi la un loc pe acest teren umed intr'o singură cameră p strand pe cea-l'altă pentru proviziile și bucatele adunate pentru iérnă.

Mai adesea grajdul vitelor face parte din casă și comunica printr'o ușă tot-d'auna deschisă. Acesta este f rte rar curățit și paiele putreȃite etc., inmulȃesce miasele ce apucă de nas pe călătorul care intră in coci bele acestea unde domnesc frigurile; adăogaȃi că latrinele, adică o simplă gr pă săpată in p m nt și ingrădită cu gard se află in tot-d'auna aproape de casă, și veȃi inȃlege lesne că reputaȃia orașelului Megidie și a satelor acestui district nu este usurpată.

Brumele cele gr se de nópte sunt f rte primeȃdi se in aceste ȃinuturi.

Aşa dară frigurile sunt foarte dese în Dobrogea; însă nici-
cărui n'au caracterul pernicios.

Şarlatanismul are şi el o parte destul de însemnată în
cauzele mortalităţii din acele districte; şi din pricina ome-
nilor care se servea de şarlatanism spre a exersa medicina
de care nici idee n'avău, calomniile asupra acestei ţări s'au
întins într'atât. Una din măsurile de cea mai mare impor-
tanţă este, ca autorităţile Române, să pue un termen la
exerciţiul ilegal al medicinei prin organizarea imediată şi
severă a serviciului sanitar al acestor districte.

Dobrogea prezintă o suprafaţă considerabilă. Mai pretutin-
dent terenul este bogat şi humos; dar adesea lipsa de uni-
ditate, pe locurile cele mai ridicate în interiorul ţării, acolo
unde se află lipsă de apă, produce recolte foarte puţine.

Terenurile nu servă de cât la păşune. S'ar putea foarte bine
readuce fecunditatea în aceste terenuri făcându-se mai multe
puţuri artesiane care le-ar reda elementul vieţii ce acum le
lipsesce.

Un ce încă foarte necesariu ar fi reîmpădurirea parţială a
acestor platouri.

Ploile ar fi mai dese, şi recoltele s'ar găsi adăpostite de
vânturile de la nord care le usucă adesea mai înainte de a 'şi
da rodul.

Acastă ţară, din cauza lipsei de copaci în părţile cele mai
principale, este predispusă la toate intoxicaţiile miasmatică.

Puţurile care se găsesc acum sunt de o adâncime de aproape
60 la 70 stânjeni, şi scóterea apei este foarte dificilă, mai a-
les când trebuie să-'şi adape cine-va vitele; cu toate acestea la
óre care punte unde aplecarea tărâmului favorisază adâncimea
puţului apa este mai în apropiere şi mai abundentă.

Temperatura este foarte variabilă în aceste localităţi, cu

tóte că iernele nu sunt obicînuít prea aspre, dovadá este mulţimea turmelor mocăneşti din Transilvania care de secolí se scobor din munţii lor şi vin de iernézá în pajiştele cele întinse ale Dobrogei.

Primăvéra şi tómna, sunt fórté scurte aci. Temperatura se schimbă fórté repede de la frigul de iérnă la căldurile de vară. Epoca frigurilor începe de pe la sfârşitul lui Aprilie; érá intensitatea lor este către mijlocul lui August.

Lemnele pe mai multe punte sunt cam depártate, şi materialul necesar la construcţia caselor devine prea costisitor din cauza depártării; ar fi dar mai bine să se clădescă satele cu pămént frămántat şi uscat la sóre, fiind-că în mai multe punte piatra lipseşte, folosindu-se şi de păméntul argilos ce se găseşte în așa de mare cantitate.

În tot cazul ar trebui să se stabiléscă satele afară din locurile paludeene.

Acéstă ţérá valorézá mult mai mult de cât reputaţia ce are; s'ar putea s'o găsim fórté sănétósă, dacă ar priimi o împrejmuire parţială de copaci, şi, fără indoială, că atunci influenţa frigurilor s'ar înjumétáţi într'un mod considerabil. Este un fapt de căpetenie a nota la ceia ce are Dobrogea; de tref-deci de ani nici o epidemie de tifoide n'a ráşbit în ţérá.

P Ă D U R Ț

În Dobrogea există patru păduri principale, și mai multe secundare.

Antea pădure este situată între Măcin, Isaccea și Celic-Dere; esența principală este Teiul.

Acastă pădure, ca mai toate cele din Dobrogea a fost în parte devastată prin tăierile rău înțelese.

Administrația forestieră turcăscă copiată după cele mai bune ale Europei, era din cele mai neglijate.

Cerchezii în acești din urmă ani mai mult saū mai puțin aū maltratată mai toate pădurile statului; însă, cu toate abuzurile comunelor, bogăția forestieră a Dobrogei este încă mare.

A doua pădure, a cărei esența principală este stejarul, se află situată între Baba-Dagh, Ciuka-Rova, și Slava.

Acastă pădure acopere mai toți munții districtului Baba-Dagh. Cel din urmă inspector de păduri sub guvernul turec, Brejovosky, povățuia de a se interzice ori-ce tăiere de stejar în această pădure spre a o regenera.

A treia pădure se găsește în insula Lari, aproape de gura Sulinei; ea este cu mult inferioară vechiei seale reputațiunii.

Tăierile s'aū succedat fără ordină și fără pricepere chiar în timpul administrații ruse.

A patra pădure Kara-Osman în insula St. George este foarte importantă și a avut tot aceeași sortă.

SALINE

Se găsesc în Dobrogea șapte bălți sărate, și cari sunt susceptibile de a fi mai toate prefăcute în saline. Una singură din aceste bălți a fost exploatată însă într'un mod foarte primitiv.

Guvernul rus din Dobrogea începuse deja cu un antreprenor negociațiunii pentru exploatarea uneia din cele mai importante din acele bălți din districtul Kiustengea.

CARIERE

Sunt în țară mai multe cariere importante de piatră și de var în lungul Dunării de la Sulina pînă la Cernavodă.

Cele mai importante sunt acele din împrejuririle Tulcei și Măcinului.

Cea mai mare exploatare din aceste cariere a fost făcută de comisiunea Danubiană care în virtutea unui firman împăresc a fost scutită de orîce taxă către stat și care singură a avut dreptul pînă acum de a deschide cariere de piatră și de var.

Se face și o mare esportare de pietre de construcție și de pavage din carierele de la Măcin, de la Iglița și de la Isaccea pentru Brăila și Galați.

INSTITUTUL PEDAGOGIC
DE 3 ANI CONSTANȚA
BIBLIOTECA

Nr. Inventar 62.153

PESCUIRILE

Bălțile afectate la pescuire sunt numeroase în Dobrogea și se împart în două categorii : bălțile alimentate de Dunăre, de la Hirșova pînă la Sulina, și cele alimentate de mare de la canalul St. George.

Lacul Razim cel mai important din aceste din urmă, comunică cu celelalte, și este chiar densul alimentat de mare, pe cînd comunică cu Dunărea prin Dunevetz.

Turcii arendași toate bălțile de la Hirșova pînă la gura Dunării, ast-fel și toate lacurile pînă la Chiustengea. Antreprenorul plătea vr'o 7000 livre pe an. Antreprenorul la rîndul său rădica asupra pescarilor o dijmă de 10 la $\%$ și unele din bălți plăteau chiar o dijmă de la 30 la 40 $\%$.

CULTURA GENERALĂ.

GRÂNELE

Grânele ce se cultivă în Dobrogea sunt : grâul, orzul, secara, porumbul și meiul.

Grâul, orzul și secara, precum și semințele oleioase, sunt singure care a dat și dau în exportatie cantități mai puține.

Cât pentru porumb, care este baza nutrimentului populației agricole, el este cultivat mai cu succes în districtul Tulcea, și cultura acestui product făcuse destule progrese în anii din urmă, spre a se aștepta ca peste puțin timp să pofă figura într'un număr însemnat în exportatie.

Grâul și secara se exportă pentru Constantinople, pentru Insulele Archipelului și chiar pentru Grecia și alte țări.

Orzul mai ales se exportă pentru Angliera și Olanda.

Ovėsul. Ar fi de dorit ca cultura lui să ia o mai mare dezvoltare, fiind că 'i priesce foarte bine în unele din părțile acestei țări.

Rapița (ravison) vine în stare sălbatică și de acea prețul ei este foarte scăzut. Cu toate evenimentele ce au trecut peste Dobrogea, recolta din anul 1877 a fost cu 20 % superioară celei dinainte.

Este cu totul imposibil în împrejurările chiar normale a se

aprecia cu cea mai mică esactitudine întinderea pogónelor pământurilor afectate la cultura fie-cărui fel de grâne. Ori ce suposiție s'ar încerca, n'ar produce de cât erori considerabile.

Sunt sigur că nici un locuitor din țeră n'ar fi în stare să pótă arêta hotărit cantitatea pământului cultivat, nici chiar aproximativ, în satul său propriu.

Numai dupe seceră, când dijele sunt adjuocate și adunate, ar fi cu puțință să 'și facă cine-va vre-o idee îndestul de esactă de cantitatea grânelor obținute, și prin urmare, a întinderii pământurilor consacrate culturei; și chiar atunci s'ar comite erori grave.

Mai tótă obștea musulmanilor a fost constrânsă de autoritățile turcesci a părăsi Dobrogea în timpul resbelului, luându'și cu dênșii vitele și adesea și vitele vecinilor lor; Circasienii, Lazii, Tătarii Nogais și Cabaili au prădat de două ori acésta țeră. Ântêia óră în Maiu 1877, a doua óră în Iunie; luând cu dênșii o cătățime considerabile de vite.

În câte-va sate creștine, nu mai rămăsese nici o singură vită de tras; și acésta era cu atâta mai măhnitor că în țera acésta nu există de fel usul mașinelor agricole, și țeranii, înăpoiți în cultură, nu cunosc nici usul ruloului, nici chiar usul mlăciului, ci se servesc cu cai la treeriș.

Arta de a face copițe și snopi le este de tot necunoscută.

Trei din patru părți a splendet recolte de la 1877 au putredit stând neadunate.

Vile sunt și ele cultivate, dar în cantități mici, mai ales în împrejurările de la Isaccea și de la Măcin. Vinul ce'l produce e de o calitate de tot próstă și se consumă în țeră, afară de o mică cantitate ce se exporteză de a lungul Dunării.

LÂNURILE

Din toate articolele de exportatie, lâna e aceea ce interesează mai direct pe Europa.

Statisticele făcute de administrațiile locale, înainte resbelului, evaluează numărul oilor din Sandgiacul Tulcei la 645,000 capete. Însă de s'ar ține seama de felul cu care se ridică imposibilul, prin capete, ceea ce făcea ca proprietarii să ascundă numărul vitelor lor ; de s'ar lua în considerație că agenții fiseului făcea tot asemenea spre a ascunde furturile în recuperatiunea acestei taxe, precum și în percepțiunea celorlalte venituri publice, ar rezulta că numărul arătat mai sus e mult mai inferior de cât cifra adevărată.

Comercianții bine informați, evaluează la cel puțin — în 1876 — 750,000 oi; ceea ce neapărat se apropie mai mult de adevăr.

Numărul vitelor de lâna se înmulțise foarte mult în ultimii ani ce a precedat resbelul.

Țăranii se dase cu totul la creșterea oilor care promitea mare progres.

Fie-care oie produce anualmente (una preste alta) o oca și jumătate lâna.

Cea mai mare parte 90 % aparține la specia numită țigăia ; 10 % aparține la o specie mult mai inferioară care tinde a se perde din zi în zi.

În Sandgiacul Tulcei s'a încercat corcitură cu berbeci din Basarabia, dar n'a produs de cât o calitate inferioară.

Némul indigen fiind aclimatat, și putând suferi rigorile cli-

mei este considerat de acum înainte, ca cel ce singur p^ot^e aduce beneficiu^ri sigure.

Din portul Tulcea se export^ez^ă f^orte pu^ține vite, pentru c^ă locuitori le cresc mai ales cu scopul de a produce l^ân^ă.

Regiunea districtului Tulcea, se compune d'ap^ro^pe 70 %. l^ân^ă alb^ă și restul n^egr^ă s^eu c^enușie. Regiunea meridional^ă din contra este tot în acea propor^țiune dar în sens invers.

Diferen^{ța} între l^âna alb^ă și între cea n^egr^ă este de 30 lei pe 100 kilogr. ^ér^ă între cea n^egr^ă și cea c^enușie este ap^ro^pe 20 fr.

Vecin^{ăt}atea orașelor celor mari, precum Gala^{ți}, Odesa, București și Constantinopole, va produce neap^ărat, în pu^țin timp schimbare în ideele Dobrogenilor.

T U L C E A

COMERCIUL SĂU DE EXPORTAȚIE ȘI IMPORTAȚIE.

Populațiunea.

După Péters, la 1864, Tulcea poseda o populație de 30,000 de suflete care se sub-împărțea între naționalitățile clasate cum urmază, după importanța cifrei : Greci, Bulgari, Ruși, fără distincțiune de caste, Români, Turci, Tartari, Ebrei, și Armeni.

Acest număr și sub-împărțirile se-le care putea să fie indestul de esact la epoca în care Peters visita Dobrogea, astăzi nu mai pôte fi acceptabil.

Bulgarii formeză actualmente cea d'ânteiă subdivisiune, în al doilea rând vin Români, al căror număr a crescut într'un mod foarte simțitor în acești din urmă ani.

În al treilea rând vin Grecii, Rușii, Armenii, Turcii, Nemții, Ebreii, etc.

Mai multe miș de Turci, de Lazii și de Circasieni, complectău probabil numărul dat de Peters. Din fericire acest din urmă element a dispărut cu totul din Dobrogea. Pe de altă parte, ce e drept, Turcii încep a se întorce în oraș, încetul cu încetul, însă numărul lor este încă foarte restrâns.

Ţred că, drept basă principală a unui calcul aproximativ asupra populaţiei din Tulcea, se pôte lua cu tötă încrederea voluminösa lucrare a recensământului făcut din ordinul domnului Bieloserkovitz, fost guvernator al Dobrogei, care dă Tulcei o populaţie de 17,000 suflete apröpe.

Adăögând la acest număr apröpe 150 de familii turceşti întörse în căminurile lor de atunci încöce, şi-ar putea face cine-va o idee atât de esactă pe cât şi de posibilă de populaţia din Tulcea.

A-propo de acösta, cred de trebuinţă de a face să se bage de sömă că o parte din tablourile statistice, anexate la aceste observaţiuni, sunt basate pe studiile rusesci, asemenea şi pe desluşirile şi documentele ce mi s'au comunicat cu multă curtenire de d. niŃ Ghika prefectul din Tulcea, Opranu prefectul din Kiustenge şi pe mai multe estrase de raporturi ce mi s'au fost dat de d. Langlais, consul al Franţei la Tulcea, de d. niŃ Senac şi Dogliotti, agenţi consulari al Franţei şi al Italiei la Kiustenge, şi de cei mai principali neguţători ai Dobrogei.

Documentele rusesci, afară de câte-va erori inevitabile, mi s'a părut că se pot considera ca indetul de esacte şi demne de atenţiune, caci sunt fructul studiilor şefilor de districte pe vremea gestiunei domnului de Bieloserkowitz, adică în timp de două-deci de luni de administraţie.

Asemenea trebu să însemnez că, în arătările statistice rusesci ale populaţiei nu sunt coprinse acele părţi ale teritoriului de la miadă-şi de Kiustenge şi despre miadă-nöp te de Cernavoda, pe care tratatul din Berlin, şi apoi comisiunea de delimitare a granişelor, le-a anexat României Transdanubiană, şi asupra cărora 'mi-este cu totul greş a dobândi desluşiri esacte; caci autorităşile Române, cu tot zelul şi buna-voinţă

ce desfășură, sunt de prea puțin timp instalate, satele fiind foarte depărtate, comunicațiile prea grele iérna în această țară unde nu există mai nici un drum, și personalul însărcinat cu lucrarea recenseméntului este prea restrâns. Ar fi bine dar să se primóscă sub rezervă cifrele ce sunt în stare a da asupra acestei părți a României Transdanubiană.

Comericiul Tulcei

Comericiul de exportăție în vremea regimului Turcesc era foarte greu pentru un strein. Lânurile, grânelé, pieile, brânzeturile, ósele, etc., erau și sunt încă acaparate de câți-va neguțători d'ai locului, cari tratéză direct cu sătenii. În timpul tóunei ei călătoresc în lăuntruțl țării, cumpără o mare parte de lână, mai înainte de a se face tunsórea lânéi, care nu se efectueáză de cât în luna lui Mai, dau arvună țéranului, séu mai bine îi înlesnesc cu bani, platnici în lână. Fac ast-fel în cât țéranul să fie nevoit a se lega pe mai mulți ani. Multúmită acestor moduri ce întrebuintéz, ei își procură lână cu prețul cel mai jos, ast-fel că monopolul cumpărátórei și al vëndării le este asigurat.

Tot ast-fel de mijlóce se întrebuintéză în această țară și pentru cumpărátórea tuturilor productelor, în marele detriment al țéranilor.

Este dar evident că cu asemenea obiceiuri stabilite în țară ar fi foarte greu să isbutéscă un strein în comericiul óre-cum însemnat al grânelor și al lânurilor, dacă nu s'ar supune acestui sistem de a da arvună de mai 'nainte țéranului, afară numai dacă guvernul nu va lua mészuri strașnice spre a stérpi aceste abusuri.

Ar trebui dar ca, casele străine ce s'ar ispiti a face un asemenea comerț, să aibă în serviciul lor amployați cari să cunoască felul ce se întrebuintează în țără și care n'are să se schimbe așa de grab.

Vom lua ca bază tablourile de comerț ale Tulcei din anul 1876, an care a precedat resbelul.

Comerțul Tulcei în 1876 pentru exportatții s'a suit la cifra de franci 5,787,718.02, pentru importatții la 3,920,494.02, preste tot franci 9,708,279.02, adică în mai puțin cu franci 193,715.02, de cât țifra anului precedent 1875, care fu de 9,901,987. Acest minus a provenit numai din importatții.

Iată partea ce a avut fie-care țără în exportatțiile Tulcei în anul 1876 :

Turcia, (grâne și brânzeturi) . . .	2,185,266.10
Englitora, idem	1,340,979.90
Rusia, (lână, pesce și icre). . . .	714,192.—
Francia (grâu și lână).	512,913.72
România (pesce și comestibile) . .	276,600.—
Austria (lână și secară)	199,119.86
Olanda (grâne)	195,117.76
Grecia (grâu)	193,974.80
Italia (grâne)	169,553.88
Total, fr.	<u>5,787,718.02</u>

Țiind socotélă de căștigurile adjudicătorilor și observând că dijnele turcesci au dat în 1876 mai mult de 2,000,000 de franci, se pôte prețui aproximativ valórea grânelor produse în anul acesta în Dobrogea aprópe la 20,000,000 de franci.

Lánuri. Luând de bază cifra impositului pe oț, care erea câte un franc de fie-care cap, și adjudecată pentru 25,000

Livre turcești, saū în numer rotund, aprópe 575,000 franci, beneficiul adjudecatorului și cu ceea ce ascund contribuabilii, erea în Dobrogea în 1876 cel mai puțin de la 600 pînă la 650,000 oi ce ar fi produs anul acesta de la 1,344,000 pînă la 1,456,000 kilograme de lână; acésta, prețuită pe loc cu câte 1 fr. 38 cent. kilogramul, face de la 1,854,472, pînă la 2,609,250 de franci.

Este de notat că, după spusele neguțătorilor din Tulcea vîndarea lánurilor s'a fost făcut sub condiții deplorabile.

Mulțimea lănei exportată din Tulcea pentru Russia, Austro-Ungaria, Turcia, Marsilia, Franța, și pentru Austria, numai lánurile eșite de la tábăcării, érá pentru celelalte țeri tot lână de calitate bună, formează un total de 607,776 kilog. saū franci 991,276.32.

Brânzeturi. Se expediază din Tulcea un mare număr de brânzeturi ce se aduc transito și care provin din Bassarabia și din Moldavia.

Pesce sărat. S'a prețuit în 1876 pescele exportat aprópe la 560,000 kilog. saū 294,000 franci, ceea ce în raport cu anul precedent dá o diferență în mai puțin de 240,000 kilog.

Pescii de la Delta Dunării și de la gurile sale sunt numeroși și mulți dintr'înșii de un gust fórte ales, prețul lor este fórte moderat.

Daca modul de conservare n'ar fi așa de primitif, este evident că, pescii de la Dunărea de jos ar apare cu mult avantaj pe piețele Europei și ar deveni obiectul unei exportățiuni fórte considerabilă.

Icre. Se face în Tulcea un însemnat comerț de icre,

Morunul pescuindu-se între țărmurile insulei St. Gheorghe și Vikov.

Diferite articole. Cele-lalte articole cari ar putea deveni obiectul unei exportățiuni mai active sunt pieile de grêb ce țăra produce într'o fôrte mare cantitate, pieile de vulpe și de lup care se vënd, pe preț curent, cele de vulpi cu 6 fr. 55 c. pînă la 8 franci 90 cent., și cele-lalte cu 6 franci și 65 cent. pînă la 13 fr. 30 cent., după mărimi, și care sunt fôrte frumoșe de și argășite cu negligență.

Pielele de ied sunt cunoscute în Franța unde aprópe jumătate se exportéază, cea-laltă jumătate se exportă în Austro-Ungaria.

Importație. Articolele principale de importație sunt : orez, cafea, unt-de-lemn, zahăr, spirt, săpun, țesături de bumbac, petrol, sticlărie, țesături și haîne făcute gata (Austria), fierărie. Totalul importațiunilor în 1876 fu de fr. 3,920,494 pentru portul Tulcei.

Importația cafelei a fost de aprópe 138,968 franci în 1876.

Spirtósele se importaă mai numai din Rusia.

Fieraria din Englitera, însă cumpărată la Galați.

Untul-de-lemn cumpărat în Constantinople provine din Grecia, din Asia mică, din Syria și din Insulele Arhipelagului.

Zahărul provine din Franța și din Hollanda ; Austria dă o mică cantitate, cumpărătorile se fac la Constantinople, la Marsilia sau la Galați.

Cuantitatea importată în 1876, 172,800 de kilog. valóând aprópe 193,500 de franci.

Tutunurile. Importația tutunului se făcea numai din Constantinopole și alte părți ale Turciei ce represintă la importație o valoare de 468,000 franci și o cantitate de 58,500 kilograme.

Scânduri. Se face în Tulcea o însemnată importație de scânduri ce vin din Moldavia și din Bucovina.

Acestei scurte analize de comerțul Tulcei creș de trebuință a adăoga un tablou de prețurile curente în mijlociți pe anii 1876-1877 (a se vedea anexele).

Industria. Industria din orașul Tulcea și din tota Dobrogea este încă nulă, însă, cu concursul unui guvern luminat, trebuie neapărat să ajungă la o repede dezvoltare dacă s'ar lua în considerație abondanța și calitatea materiilor prime.

M Ă C I N U L

Micul oraș Măcin este situat pe marginea Canalului ce se numește tot ast-fel, și care numără 400 case și are o populație de aproape 2000 suflete.

Arondismentul Măcinului se compune de aproape 25 sate, din care numai cinci pot ajunge la numărul de 300 case, fiecare sat.

Productia. Cele mai principale produse in Măcin sunt grâu, orz și porumb.

O recoltă bună de grâu dă esportației aproape 4000 kile de Brăila.

Orzul aproape 2000 kile.

Porumbul cultivându-se in foarte mică cantitate, nu servă de cât la alimentația localității și nu se exportă mai de loc. Calitatea cu totul specială a grâului din acest district, este foarte potrivită pentru aluatură; cea mai mare parte se exportă pentru Neapoli.

Tutunul asemenea se cultivă mai in toate satele acestui district pînă la Isaccea și într'o cantitate indestul de mare.

Cultura viei este susceptibilă de o dezvoltare destul de importantă, daca s'ar considera că ea nu s'a introdus de cât de vre-o două-șeci de ani numai in acest district, și că indestu-

léză pe deplin trebuințele populațiunii. Se exportă o mică cantitate de vin chiar în porturile mărginașe ale Dunării.

Vitele. Cu tot resbelul, după chiar informațiile celor ce cresc vite, au rămas în district aproape 40,000 de oi, afară de numeroșele turme ale mocanilor din Transilvania care ierneză în aceste locuri de pășune.

În 1876 s'a prețuit un număr aproape de 20,000 cai și vite cornute în districtul Măcin pînă la Hêrșova. Astă-đi abia au rămas o a treia parte.

Păduri. Există acolo o pădure destul de însemnată, însă, ca mai pretutindena în Dobrogiă, ea a fost devastată și n'a fost exploatată de 20 de ani. Ea este situată între satele Gretie, Țiganca și monastirea Cocoș.

S U L I N A

Oraș mic de aproape 3,000 suflete, clădit la gura canalului Sulina pe o limbă strâmtă de pământ artificial, între canalul Sulina și lacurile Insulei St. Gheorghe. Comisiunea Europeană posedă într'insa o casă foarte frumoasă pentru cancelariile de percepția drepturilor acestui canal.

Residența vice consulilor Italiei, Engliterii, Holandei, Suediei și Norvegiei și Austro-Ungariei.

Populațiunea este foarte amestecată, însă elementul grec predomină.

Populațiunea flotantă nu este socotită în cifra dată mai sus; în lunile de navigație ea se urcă la o cifră destul de însemnată, însă mult variabilă și trebuie să i se adauge un bun număr de lucrători cari la această epocă vin din întru.

13 sate aproape depind de administrația Sulinei, în insulele Leti și Sf. Gheorghe, și care se compun mai toți de pescari.

Miseria este mare și populația minimă. Multe din aceste sate nu se compun de cât de vr'o trei-șeci de colibe.

Comerțul Sulinei este mai de tot nul, industrie nu există. Totul se mărginesce la un trafic de transit și de sarcină prin încărcări.

Sulina este punctul de încărcare cel mai important pentru grânele Dunărei de jos.

B A B A - D A G

Districtul Baba-Dag este incontestabil cel mai important și se compune de 59 de sate.

Este partea cea mai bogată, cea mai sănătoasă și cea mai interesantă din toată Dobrogea.

Micul oraș Baba-Dag este situat într'o vale veselă, sădită de nenumărate vii ce se scobor pînă la lacul a cărui margine opusă d'abia o poate descoperi ochiul, și care se perde la orizont unde comunică cu marea.

Pescuitul este abundent.

Satele Sorikioi și Ienizelo, ca și Zorilowka, sunt renumite pentru icre negre. Munții ce compun o mare parte din acest district sunt foarte umbriți de păduri și au multe văi și deluri. Aceste păduri a căror esență este foarte variată au fost în parte devastate de Cerchezi, însă posedă încă o bogată pădurărie care, de ar fi bine exploatată, ar avea un viitor sigur.

Studiile geologice făcute în munții Baba-Dagului de și încă foarte imperfecte, lasă să se întrevadă bogății de minerale foarte importante.

Patru sate din districtul Baba-Dag sunt colonii nemțesci venite din Rusia, Ac-Mage, Ciucorova, Tera-verde, Cugiulac.

Aceste sate sunt un exemplu frapant de ceea ce ar putea

să producă în această țară atât de calomniată, o colonizație bine instituită.

Aceste sate, mai ales acelea Ack-Mage și Ciucorova, ce datează de vr'o trei-deci de ani, sunt îngrijite, bine administrate; locuitorii sunt probi, muncitori și industriași.

Pământurile ce le cultivă nu sunt ale lor proprii; ele sunt supuse la sistemul dijmelor turcesci, ca cea mai mare parte din pământurile din Dobrogea.

Aceste sate Nemțesci din districtul Baba-Dag nu sunt supuse nici unei protecții străine, pe când acela numit Malcociu din districtul Tulcea compus de Alsacienii este sub protecția consulatului frances.

Tote aceste sate posed școli, biserici și 'și aleg pe primarii lor în toți anii.

PROVINCIA CHIUSTENGE

Provincia Chiustenge se împarte în trei districte, *Chiustenge*, *Mangalia* și *Hirsova*.

Populația din Chiustenge ce se socotesc a fi de 4000 de suflete, ca și cea din toate porturile Mării negre ce este foarte eterogenă; elementul grec, mai tot neguțător, predomină și aici apoi vin Tartarii, Bulgarii și în urmă Români, Armenii, Turcii etc.

Însă asupra acestei cifre trebuie să se considere că elementul Turcesc care pe timpul dominației Otomane predomina în aceste districte, a dispărut mai de tot, și elementul Tartar care în timpul resbelului emigrase cu grămada, tinde a se reinturna în mici proporții și se poate calcula că deja a patra parte a acestei populații s'a și întors în satele sale respective.

Acest element Tartar este unul din cele mai bune și ar fi foarte important ca guvernul local să se silască a'i înl-sni mijlocele necesare spre a'și putea reincepe lucrările sale agricole.

Poporul Tartar fiind foarte muncitor, răbdător și supus, n'ar putea întârzia să dea nisce rezultate bune agriculturii din Dobrogea.

ORAȘUL CHIUSTENGE

Chiustenge, Constanța genovesilor și vechia Tomis a Romanilor, locul de exil și mormintul poetului latin Ovid, este situată între capul Tusla și a celui numit Cara Osman.

Intinderea sea formeză un mic Golf natural între aceste două capuri, este admirabil de bine situat la adăpost de vânturile Nordului, însă foarte expusă la vânturile din Sud-est și chiar din Sud, cea ce cauzăză mari stricăciuni în epocele echinoxiale.

Portul s'ă construit de o companie engleză în 1856 în mijlocul vechiului port genoves.

De și lucrări importante fură executate în mai multe rânduri, totuși lasă mult de dorit, precum grămețile de pietre ce închid portul ce fu construit într'un mod foarte economic, mergând prea slab, din care causă adesea este supus óre-cum sguduirilor și stricăciunilor pricinuite de furia valurilor.

Acest port, în considerația traficului drumului de fer Chiustenge-Cernavoda, a fost construit relativ prea mic și incapabil de a conține un număr suficient de corăbii încărcate în cheiă care cere o încărcare repede.

Adâncimea apei în port este foarte mărginită; pentru manevrele corăbiilor celor mari, și la barieră, apa nu este nici o dată mai adâncă de 17 picióre $\frac{1}{4}$ Englezești, și foarte rar

de 18. Acésta este cu totul nesuficient pentru eșirea corăbiilor celor mari încărcate, care atunci se găsesc nevoite a'și completa încărcarea în stațiune cu mare prejudiciu pentru neguțătorii ce încarcă, ba chiar cu pericol; căci în timp furtunos sunt silite să'și rădice ancora, fără de a'și fi completa încărcarea, să'și caute în grabă un adăpost provisoriu la Kalli-Acri; revenind apoi spre a'și completa încărcarea.

De altminteri compania posedă un bun număr de magasi care servă de deposit pentru grânele neguțătorilor, ori la Chiustenge seii la Cernavoda; însă acest număr de magasi este încă considerat ca nesuficient pentru serviciul de export într'un an bun de recoltă a țării și a transitului Dunării de sus.

Materialul rulant al drumului de fer este în foarte bună stare, însă nesuficient.

Usinele (stabilimentele de fierărie) la Chiustengea, mașinele la Cernavoda pentru descărcarea și cernutul grânelor, precum și locomotivele, sunt în bună stare, bine construite și pot răspunde în destul la trebuințele traficului.

C O M E R C I Ū

Importațiunii. Este greu de a forma o statistică exactă asupra mportatiunei din Chiustengea, fiind că documentele detaliate lipsesc, din cauză că autoritățile Turcesci au rădicat toate arhivèle vămef și pe ale guvernului.

Principalele articole de importațiune consist în genere și se mărginesc în consumațiunea locală.

Bumbăcărie ordinară, fabrică Engleză.

Incălțăminte, fason Austriac.

Îmbrăcăminte, Viena.

Corăcerie și ferărie, Viena și Englitera.

Marchitani, Nemțesci și Vieneze.

Coloniale, importație indirectă din Constantinopole:

Ores, vinuri fine, licuoruri și spirtose în general, din Franța, intervenind prin Constantinopole.

Spirtosele, din Odesa, de la Constantinopole, romurile din America.

Luminările de spermacetă, din Triest, Franța și Odesa.

Făinele, Braila și Odesa.

Petrolul din America prin Constantinopole :

Din această importație o parte este distribuită la Megidia, Cernavoda și Mangalia, și în celelalte sate ale districtului.

Sunt și câte-va corăbii cu pânză care aduc o mică cantitate de mărfuri de mai sus numite.

Exportație. La Chiustenge se fac două feluri de exportație. Exportația cu transitul și aceea a producțiilor locale.

Tabelele aci anexate, despre exportația grânelor, comunicate de Direcția drumului de fer și de direcția Portului, ne dau o esactă idee asupra acestor două mișcări pentru 1875, 76, 77.

Afară de acestea, prin portul de la Chiustengea se mai exportază săruri, pîei și vite.

Cuantitățile variază după ani și recoltele anuale.

În 1876 s'a exportat pentru Constantinople aprópe 18,000 miei cu preț de 5 franci pe loc; și, tot pentru Constantinople, 30,000 berbeci, de la 12 pînă la 14 franci pe loc.

Lánuri (calitatea Tîgaia) pînă la 300,000 oca, valorând pe loc de la 1 1/2 fr. pînă la 2 franci ocaua.

Piei de miel și de berbeci 7,000 pentru Viena, pe Dunăre, câte 3 franci pärechea.

Bránzeturi. Se mai exportază și o destul de mare cuantitat de bránză locală pentru Constantinople, de amëndouă calitățile : Cașuri și salamurá, adică 200,000 oca de prima calitate și 50,000 de a doa, câte 80 c. pînă la 1 fr. pe loc, prima calitate, și câte 60 c. pînă la 70, cea de a doa.

Compania Mesageriilor maritime franceze, Lloydul austriac și Compania Florio, exportază mai tóte gránele și lánurile.

Pe lingă de aceste trei companii, mai sunt și alte vapóre care încarcă gránele, și 'și închiriază puntea spre transportul vitelor de la Chiustenge la Constantinople. Asupra exportății vitelor este imposibil a găsi cine-va sciințe exacte.

Este de trebuință să se consulte tabelele de proporții între măsurile engleze (quarters) și între greutatea și măsurile metrice, spre a se studia tablourile de exportăția grânelor.

Trei lacuri, Satkioglu, Anadolchiosi și Topaglu p'aprobe de Chiustengea, sunt arenduite cu 1,600 fr. pe an; pescuirea fiind mediocră, pescele este numai pentru trebuințele orașului.

VIITORUL PROBABIL AL ORAȘULUI CHIUSTENGE

Dând portului Chiustenge mai întinse proporțiuni și niște condiții mai solide, precum și înmulțind magaziile de deposit din Chiustenge și Cernavoda, mai adăugând asemenea și numărul vagoanelor de transport pentru cereale, este aproape sigur că neguțătorii vor prefera din nou Chiustengea pentru transportul grânelor lor în Europa, și că proprietarii corăbiilor, cunoscând siguranța portului, nu vor mai avea nici o temere și ar priimi să-și închirieze corăbiile lor pentru încărcare la Chiustenge de cât la Sulina, pe care o prefer astăzi, cu toate adaosele de spese ce încercă corăbiile lor la această schelă.

Chiustengea fiind singurul debarcaș al Dobrogei pe mare, nu va putea să întârzie a dobândi o importanță reală pentru navigația și comerțul.

M A N G A L I A

În timpul Genovesilor orașul Mangalia avea o mare importanță comercială.

Populația ei se urca atunci la 30,000 locuitori.

Portul său mare și bine construit, se învoia foarte bine cu corăbiile de mică greutate a acelor timpuri.

În ultimii ani ai regimului turcesc, populațiunea Mangaliei nu se compunea de cât de ap ope 2000 suflete, mai toți agricultori și un prea mic număr de comercianți.

Cu toate că portul cel vechiu al Genovesilor a dispărut mai cu totul, puținele ruine ce au rămas servă pînă astăzi de refugiu corăbiilor de mică încărcătură.

De s'ar putea curăți năsipul ce de secol s'a introdus în port, și daca cu puțină cheltuială s'ar rezidi digul peste temeliiile celui vechiu, care se ved când apele sunt mici, vechiul port s'ar putea restabili precum a fost; cu toate astea însă nu prea ar fi de mare folos pentru comerțul Dobrogei.

Calamitățile ultimului rebel a redus Mangalia la o grămadă de ruine; de trei ori a fost arsă și jăfuită de Bașibuzuci și de Circasieni, și populația fugi cu grămada.

De abia la venirea Rușilor începură a se întorce câte-va familii; și astăzi se poate evalua la aprópe 1600 suflete.

Oraşul Mangalia este situat la extremitatea capului Tuzla şi, ca şi Chiustengea, este expus vânturilor sud-vest, sud-est şi sud.

Dealurile ce o încongioră apără oraşul şi portul de vânturile Nordului. Aprópe de Mangalia se află un lac frumos de o adâncime de 30 picióre englese şi de o circonferenţă de 5 la 6 mile.

Acest lac bogat în pescuit este un isvor de avuţie pentru oraşul şi satele districtului. Aprópe 50 de sate, mai tóte Tătăreşti, fac parte din acest district. Miseria îi este mare, căci resbelul l'a ruinat; şi este de mare importanţă ca guvernul român să nu zăbovescă a împărţi locuitorilor seminţele trebuincióse şi chiar puţine vite, spre a se putea ridica populaţia din marea lor miserie şi a'şi reincepe munca lor agricolă, ceea ce doresc cu atât foc.

La o mică depártare de Mangalia, se află un puternic isvor de ape cu puciósă, despre care se spune minunî şi care ar fi bine de a se analiza.

Districtul este fórte despádurit, cu tóte că pământul ar fi priincios ori-cáruí fel de plantaţie.

În şi cânepă s'ar putea cultiva în locurile umede, precum şi duşí etc. etc. În fine totul este de făcut pentru agricultorul inteliginte şi ar dobândi rezultate escelente; însă guvernul ar trebui să ajute şi să proteje pe coloniştí.

M E G I D I E

Recensemèntul făcut de guvernul turcesc, de multe ori foarte greșit, urca de la 20 la 25,000, în anul 1874, numărul locuitorilor orașului Megidie. Populațiunea era compusă în majoritate de tătari; după care veneau bulgari, greci, evrei, etc.

Însă preste puțină vreme frigurile și tifosul decimară această populațiune ast-fel, în cât la 1876 ajunsese la 7000 suflete. La 1877, numărul acesta se reduce la 3000 suflete.

Posiția orașului Megidie este fără îndoială cea mai importantă din Dobrogea, sub raporturile comerciale, agricole și chiar strategice.

Misiunea noastră, limitându-se a pune în vedere pe cât se va putea situația actuală a Dobrogei în general, în cea ce se atinge de interesele ei comerciale și agricole, ne vom abține de la orice noțiune privitoare la interesele curat politice și strategice.

Orașul Megidie, își datorește existența căii ferate ce leagă Dunărea cu Marea Năgră; și am putea dice, ca și pentru portul de la Chiustengea, că orașul Megidie este o creațiune a acestei căi ferate. Acesta fiind situat la jumătatea drumului de la Chiustenge și Cernavoda, compania drumului de fer a stabilit aci o gară spre a facilita transportul grânelor acestei localități spre Chiustenge.

Guvernul turcesc, din parte'1, a ordonat construirea, in fața orașului, la o depărtare de aprópe o milă, un număr de magazii, aședate in pătrat deschis, ca un fel de Bazar, și care servea pentru bálciurile ce se făceau de 2 ori pe an, primăvara și tómna, și care ținea 15 zile fie-care.

Transacțiile comerciale ce se făceau era in proporțiuni fórte insemnate.

Negustori și țerani veneau chiar din țeri fórte depărtate de Dobrogea.

La epocele indicate soseau neguțatori care se tocmeau cu sátenii spre a le cumpára gránele și lánurile viitórei recolte, le dedea arvunile obicínuite și hotára cumpărátorele.

Alți comercianți străini aduceau producțiunile industriei europene, precum încălțáminte, haíne, pánzeturi, postavuri, bumbácării, alături cu covóre, bláni și obiecte de origină Orientală.

Pe timpul acestor bálciuri. tribunalele de comerciú din Tulcea și din Chinstenge se transferau acolo pentru tótá durata bálciului.

E imposibil de a avea o țifrá pozitivă de pină la ce sumă se urcau transacțiile acestea, fiind că tóte documentele au fost luate de guvernul otoman, împreună cu arhivele séle.

Cultura. Cultura câmpului in tot districtul Megidie se re-suma ast-fel.

Gráu, orz, ovés, sacară, meiu, și semințe oleióse. Plantații de pomi roditori și vii nu există de fel.

Clima este fórte nesănátósă (vedí considerațiunii sanitare asupra Dobrogei.)

CERNAVODA

Orășel pe țărmul Dunărei, cap de linie al căiei ferate de la Dunărea spre Marea neagră, populațiunea ei este minimă.

Capitală a provinciei Silistra nouă, comerțul ei este nul; fiind-că consistă numai în transitul mărfurilor pentru Chiustendje.

Cu toate acestea el este susceptibil de a deveni o piață importantă pentru comerțul grânelor.

CONSIDERAȚIUNI GENERALE ASUPRA STAREI ACTUALE A DOBROGEI.

În totă Dobrogea nu se vede de cât același lucru, afară de rare excepțiuni.

Orășe vătămăte de către ocupația militară în timpul rebelului, sate distruse de bandele de circasiani și de bașibuzuci în momentul părăsirei lor de către poporațiune și autoritățile turcesci.

Maî toate vitele sî fost răpite de aceste bande.

D'abea jumătate din Coloniștii Tătari saî Turci s'aî reînors în statele lor, după încheerea păcei.

Acești Coloniști se găsesec într'o stare necređută de mi-

serie. Vitele necesarii pentru munca câmpului le lipsesc, asemenea și sēmēnța pentru semănătură și chiar necesarele de viețuit.

Dacă guvernul Roman, care a și început să distribue ajutore poporațiunilor, nu va lua mēsuri mai energice spre a le procura sēmēnțe și vite, este fōrte de temut ca o mare parte din ei să se decidă a părăsi acea țară. Partea care a suferit mai mult a fost districtul Chiustenge. Trebuie să recunōscem însă că d-l Prefect Opreanu își dă tōte siliințele spre a veni în ajutorul familielor sarăcite în contra rigōrelor iernei, împărțindu-le chiar și bani; și se speră că va obține de la guvernul său sēmēnța și vitele necesarii pentru plugărit; căci alt-fel ar rămāna și în acest al treilea an fără resurse și fără recolte.

Presenta stare a Dobrogei, întru cât privesce agricultura, se află fōrte precariū. Ea este moștenirea unei sisteme de tot primitive, Turcii ocupāndu-se fōrte superficialemente de agronomie.

În mai tōte satele din Dobrogea este lipsă de pomi roditori, care ar putea să aducă multe resurse și să devie chiar un obiect de speculație.

Viț asemenea nu există în interiorul Dobrogei. Cultura cănepei și a inului nu se cunōsce. Aceste două produse ar fi îndestulătoare industriei femeiescī locale.

Câte familii n'ar putea să trăescă fabricānd pânză de rasă de in și de cănepă!

Femeile Tătare, Turce, Bulgare știu a le lucra; fiind-că ele fac țesăturī de lână și de bumbac.

Spre pildă Megidie ar fi un loc fōrte favorabil culturai acestor două plante.

Termurile bălților și cele-l'alte pământuri mlăștinoase ar fi asemenea favorabile acestei culturi care, înmulțindu-se, ar produce indestul pentru fabricațiunea fringhiilor și pânzelor de corăbii, și ar spori ast-fel comerțul de esportăție al Dobrogei.

Dudul este un copaciū necunoscut în aceste părți; nu s'ar putea óre, după modelul șesurilor din Piemont și din Lombardia, să se oblige satele a resădi din distanță în distanță, pe pământurile lor, ce-va duși și copaci roditori, care ar putea, peste puțin timp, să desvolteze o bogată și necunoscută industrie în Dobrogea, mătasea? Însă pentru această ar trebui ca guvernul român să stabileze în câte-va locuri nisce specii de ferme-modele introducând, chiar prin machine de arat, mai bune sisteme de cultură.

Să se creze pepiniere de unde să se pótă împărți cultivatorilor numărul indestulător de pomișori în tóte satele, și în puțină vreme această țără ar înflori.

Pământul ei este priimitor de orî-ce fel de cultură Europeană.

Aplicând acestei țări o bună sistemă de cultură, ar putea să 'și indoiască suma productelor ei, care, după cum s'a vădut din precedintele deslușiri, a fost tot-d'auna mai prejos de ceea ce se aștepta.

Nu ne indoim că guvernul român va sci să se ridice la înălțimea nobilii misiuni ce i s'a impus, aceea, adică, de a face să progreseze în această țără agricultura și comerțul ei

POPULAȚIUNEA DOBROGEI

după Documentele Rusești. (1)

DENOMINATIA orașelor și districtelor	Bulgari	Români cari recunosc religia.		Ruși		Greci	Armeni	Israeliti	Totalii ce-lor ce recunosc biserică		Germani	Tătari	Țigani	Turci	cu puști străini	Totalii locuitorilor	OBSERVAȚIUNI
		Bulgară	Grecă	Ortodocși	Lipoveni	Ruși			Bulgară	Grecă							
Tulcea.	5256	292	1436	1876	1736	924	160	304	8488	3886	—	24	—	800	976	17948	
Arondismentul Tulcei.	1117	344	6195	3360	298	67	6	175	1461	5622	608	464	—	520	—	24295	
» Babadragului.	13436	838	1209	1012	4073	246	256	163	14371	2407	1227	516	68	1192	10	41063	
» Chiustengei.	170	—	177	—	252	—	8	32	1470	177	—	4624	144	1388	—	9020	
Cernavoda Hfr sova.	440	—	6028	16	280	136	—	—	440	6130	—	180	—	264	—	13964	
» Măcinului	316	—	7264	376	1126	56	—	75	2161	7696	—	304	26	1052	—	2297	
» Sulinei	36	—	441	896	796	608	8	32	36	1884	—	112	8	96	116	5148	
Total.	21916	1414	22753	7546	8833	1437	438	751	23309	31716	1842	6124	341	1812	1102	134785	

(1) Este aproape imposibil a ne folosi de însemnările dobândite de la autoritățile române, în ceea ce privește populația Dobrogei. Aceste documente sunt încă incomplete.

Districtul Mangalia, precum și o parte din provincia Cernavoda (Silistra nouă) nu se găseseră în tabloul rusec, însă după informațiile luate de la prefectura din Chiustengea, s'ar putea evalua populația districtului Mangalia la 15,825 suflete, ceea ce ar ridica cifra totală a populației din Dobrogea la 150,560 locuitori, cifră ce mi se pare destul de exactă.

T A B L O U

DE PROPORȚIILE EXISTENTE ÎNTRE MĂSURILE ENGLESE (QUARTERS)
ȘI ÎNTRE GREUTĂȚILE ȘI MĂSURILE METRICE.

Un quarter Imperial, este de 8 Buchels, ecuivalând în măsură cu 290 Litre.

În Anglittera este obiceiul de a se vinde și a se da cerealele sevă grânele în quartere de o greutate specifică convenită; dacă cerealele sevă grânele nu dau această greutate, lipsa se completează cu marfă pe d'asupra măsurii.

1 Quarter sau 290 Litre	} Grâu Mei Fasole Porumb	} Trebuie să tragă 480 Livre englesesci, adică 217 kilograme, 500 gramme; dacă quarterul (măsura) nu trage atât trebuie să se completeze cu marfă.
1 Quarter sevă 290 Litre	} Rapiță Secară Sămânță de in	} Trebuie să tragă 460 Livre englesesci, adică 208 kilograme, 430 grame; dacă măsura nu trage atât, trebuie să se completeze cu marfă.
1 Quarter sevă 290 Litre	} Orz	} Trebuie să tragă 400 Livre englesesci, adică 181 kilograme, 250 gramme; dacă măsura nu trage atât, trebuie să se completeze cu marfă.
1 Quarter savă 290 Litre	} Ovăz	} Trebuie să tragă 300 Livre englesesci, adică 154 kilograme, 60 grame; dacă măsura nu trage atât, trebuie să se completeze cu marfă.

EXPORTAȚIA DIN CHUISTENGEA PENTRU ANUL 1875.

BANDIERE	TENACIUL		CU LEST.		GRANKE			TRANSIT				GRANDE DIN LOCALITATE						TOTALUL		
	Cu pândă	Vapori	Cu pândă	Vapori	Grâu	Porumb	Orz	Răpăț	Ovăș	Secară	Răsole	Grâu	Orz	Mei	Semința de in	Răpăț	Ovăș		Secară	
					qrs.	qrs.	qrs.	r. s.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	
Anglita	3	17	853	12361	2	300	19317	20134	12862	—	—	25315	2696	50004	1646	789	—	—	55195	
Austria	1	—	530	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4875	—	—	—	—	4875	
Italia	4	—	1291	—	—	—	25492	—	—	—	—	5492	—	4875	—	—	—	—	9264	
Ungaria	109	—	7965	—	13	526	29408	24	—	—	721070	30574	2303	20402	161	—	—	—	22366	
Prusia	48	1	7515	237	8	1369	38570	—	2963	—	1702	43295	3398	2790	1455	—	—	—	8233	
România	2	—	210	—	1	144	1489	—	—	—	—	1489	—	—	—	—	—	—	—	
Rusia	6	—	814	—	1	120	3883	—	—	—	1832	5715	—	—	—	—	—	—	—	
Compania Lloyd	173	12	19178	12598	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Austria	—	36	—	35600	—	—	6980	—	—	—	47	7027	835	8750	—	45	—	—	4630	
Compania Mercaș	—	48	—	28800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	95	—	—	260	
Compania Italiana	—	20	—	38000	—	—	3786	—	3945	282	—	14834	428	6448	76	1730	3067	6546	198	
Fierro	173	12	19178	118098	23	22459	114925	20160	10807	3245	72	5582	10250	83269	241	3256	3996	6546	128	

Grâne transito pre. 160,741

Grâne din loc „ 117,686

Totalul general. . . 278,427

ESPORTAȚIA DIN

BANDIERA	TONAGIUL		Grâu	Orz	Porumb	GRÂNE			
	Cu pânze	Vapøre				Meiu	Ovăș		
Englita	10	74	4000	5001	qrs. 74985	qrs. 53804	qrs. 197852	qrs. 3929	—
Austria	6	—	2229	—	—	1126	7507	—	—
Italia	22	—	9564	—	22798	9618	37723	—	—
Grecia	84	11	16864	6029	71529	3757	22757	2190	2225
Turcia	180	—	15370	—	62457	1917	546	28	—
Rusia	8	—	1050	—	7816	—	—	—	—
România	4	—	410	—	3894	—	—	—	—
Samos	3	—	457	—	3069	—	—	—	—
Danemarca	—	2	—	1964	—	—	8254	—	—
Germania	—	1	—	778	—	7260	—	—	—
Belgia	—	2	—	1984	—	—	7562	—	—
	317	90	49944	60757	—	—	—	—	—
C-ie Lloyd Austriac	—	47	—	51700	872	—	—	—	—
Mes. Maritim	—	78	—	46800	—	—	49	—	249
Italiană Florio	—	22	—	41000	38608	—	757	—	329
	317	237	49944	203257	275998	74482	283007	6153	2803

ESPORTAȚIA DIN CHIUSTENQUE

BANDIERA	TONAGIUL		GRÂNE TRAN							
	Cu pânze	Vapøre	Cu pânze	Vapøre	Grâu	Orz	Porumb	Săcară	Fasole	Meiu
Englita	15	29	5023	34468	7520	51140	43687	9740	1595	2830
Turcia	82	—	8068	—	43902	3712	6741	21	22	—
Austria	8	1	3304	1115	—	9212	19302	—	168	—
Grecia	22	4	2826	1628	14071	293	6238	—	—	216
Italia	13	—	5145	—	—	3803	4955	—	—	215
Francia	—	1	—	604	2756	—	466	—	—	—
Rusia	2	—	301	—	953	1030	—	—	—	99
Samos	1	—	204	—	973	—	—	—	—	—
Norvegia	—	1	—	1600	—	—	—	—	—	—
	143	36	24871	39415	—	—	—	—	—	—
C-ie Lloyd Austriac	—	36	—	43200	1809	—	13929	—	—	—
id. Mes. Maritim	—	12	—	9000	—	—	2050	—	—	—
id. St. Florio	—	8	—	7483	2433	—	7674	—	945	256
	143	92	24871	99698	14423	69195	105142	9761	3030	366

CHIUSTENGEA PE ANUL 1876.

IN TRANSIT				TOTAL	GRANELE LOCALITAȚII								TOTAL
Secară	Fasole	Orz	Rapiță		Grâu	Orz	Mei	Ovăz	Săcară	Fasole	Semăntă de in.	Rapiță	
qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	
644	—	—	—	337013	629	153965	5332	2235	—	1330	9406	2829	175726
—	—	—	—	8633	—	2874	—	—	—	—	3000	—	5874
—	—	—	—	60139	—	12403	—	—	—	—	—	—	12403
—	250	105	—	102819	4379	41356	—	5332	—	414	1475	—	52956
—	635	—	—	6553	15476	16048	—	92	—	465	220	—	36451
—	534	—	—	8350	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	3894	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	3069	278	—	—	—	—	—	—	—	278
—	—	—	—	8254	—	7375	—	—	—	—	—	—	7375
—	—	—	—	7260	—	1748	—	—	—	—	—	—	1748
—	—	—	—	7562	557	2585	60	—	—	—	7399	1030	1162
—	—	—	—	872	2639	92	—	—	—	539	—	575	3844
—	—	—	—	298	—	336	—	302	—	3188	176	47	4044
—	7521	—	1745	48960	9000	7728	882	2500	—	5250	669	7851	33880
6443	8940	105	1745	662676	32958	246510	6274	10861	—	15330	22336	12332	316201

1877 1 GENARIE PÂNĂ LA 31 MAI

SIT			TOTAL	GRANE DIN LOCALITATE								TOTAL	TOTAL general	
Ovăz	Ravison			Grâu	Orz	Porumb	Ovăz	Rapiță	Mei	Inii	Fasole			
—	—	—	116312	—	49510	1831	—	—	—	—	—	—	58842	175054
1752	—	—	56150	12901	741	280	231	—	—	7501	—	—	6237	77053
—	—	—	26632	—	1857	—	—	—	—	—	—	—	—	1857
—	—	—	20818	5501	4052	196	—	—	—	—	—	—	—	15536
—	—	—	8978	4707	14829	3418	—	—	—	9823	—	—	—	32777
—	—	—	3222	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2082	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	979	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	11807	—	—	—	—	—	—	—	—	11807
—	—	—	14838	—	4895	—	—	299	2158	—	—	—	—	7352
—	—	—	2050	—	—	12	470	99	—	—	—	—	—	694
282	222	—	11812	1461	704	32	4136	486	743	529	50	—	—	8141
2034	222	—	266423	24120	95145	5882	4837	884	26162	52950	—	—	—	157909

Grâne Transit frs. 266423
 Grâne din local. . . 224332
 Total general . . . 690755

T A B L O U

de prețurile-curente de mijloc ale principalilor articole de comerț în piața Tulcei în 1876.

M A R F U R I	UNITATEA CUALITAȚILOR		V A L O R I L E		OBSERVAȚII
	Măsuri său greutăți d'ale țerei	Măsuri său greutăți decimale	In mo-edă d'a țerei (Lei turcesci)	In franci	
Unt din țără	ocana	1 kilogram 28	de la 11 la 24 L. t.	de la 2,44 la 5,83	După sezon și calitate
» de Rusia	»	»	de la 12 la 18 » » »	de la 2,66 la 4	
Bere de Galați	în butoie de 4 vedre	vasul de 51 kil. 20	70 » » »	20 frc.	
» » Tulcea	»	»	de la 636. la 1080	15,55	
Lemne de construcție	în plute de 22 bucăți venind din	»	» » »	de la 141.83 la 235,55	
	» » »	» » »	» » »	de la 106 la 177,77	
	» » »	» » »	» » »	de la 82,44 la 106	
	» » »	» » »	» » »	de la 88,88 la 82,44	
	» » »	» » »	» » »	de la 154,44 la 212	
Lumi-ări	scânduri suta de bucăți	»	» » »	190	
	suta de kilograme	»	» » »	0,55 c.	Cu ridicata
Cafea	pachetul de 3 luminări	»	2 1/2 Lei t.	1,5	Cu amăruntul
	de 4 la 5 luminări	»	5 75	»	După calitate
Icere negre cu ridicata	ocana	1 kil. 28	de la 12,50 la 15,50	de la 2,77 la 3,44	
	id.	id.	» » »	» » »	
Icere negre cu amăruntul	id.	id.	de la 20 la 30 L. t.	de la 4,44 la 6,66	
	id.	id.	» » »	» » »	
Cleiu de pesce	id.	id.	» » »	de la 5,35 la 8,88	
	id.	id.	» » »	» » »	
Cereale	Grâu	chila de Tulcea	» » »	» » »	
	Ovės	id.	» » »	» » »	
	Povumb.	id.	» » »	» » »	
	Meiū.	id.	» » »	» » »	
	Orz	id.	id.	» » »	» » »

Cereale	{	Sec ră	id.	id.					
		{	Fasole	suta de oca					
Cute									9,44
Curele				ocaoa					23,33
Spirt.				vadra de 10 oca					0,72 c.
Făinuri				sacul de 100 oca					4 frc.
Fer în drugi				ocaoa					12,22
Tinchea.				lădița					de la 28 fr. 86 c.
Brânză din țără.		{	cu rid'cata.	ocaoa					36 c.
		{	cu amărunt.	ocaoa					de la 33 33 la 35 55
Ghiață.									0,92 c.
Păcură.		{	de România						1,33 c.
		{	de Rusia.						0,03 c.
Unt-de-lemn									0,33 c.
Lănurî.									0,77 e.
Berbecei bănuț				pe cap					1 fr. 66 c.
Ouă				dece					2 fr. 11
Măslina				ocaoa					2 > 33
Petrol				lădița de 15 oca					12 > 55 c.
Piper.				ocaoa					0,44 c.
Pesce sărat.				cutia de 1300					de la 17,71 la 31,11 c
Piei de boii.				perchea					2,44
									de la 20 la 30 fr.
									50 f.
									8 >
									fr. 8.88 la 12.22
									6.66
Blănnărie									
Piei de bodărie.				perchea					0.88 c. seú 0.44 c.
									5,55
									de la 6.66 la 8.88
									de la 6.66 la 13.33
									după mărire

M A R F U R I	UNITATEA CUALITĂȚILOR		V A L O R I L E		OBSERVAȚII
	Măsurî s'eu greu-tăți d'ale țerei	Măsurî s'eu greu-tăți decimale	In monedă d'a țerei (Leï turcesc)	In franci	
Cartofi	suta de oca	kil. 128	3 L.	18.33	
Orez de Italia	ocaoa	1 > 28	2.50	0.66 c.	
" India	"	"	de la 3.75 la 6 p	55 c.	
Săpun	suta de oca	1 kil. 28	de la 0.83 c la 1.83	0,83 c la 1,83	după calitate
S-re ordinară	ocaoa	128 kil.	de la 65 la 80 p.	0,83 c la 1,77	
Zahăr	lădița	1 kil. 28	de la 20 la 100 și 120	4.44 la 22.22	
Geamuri	vadra	15 litre	de la 90 la 112,50	de la 20 la 25 fr.	
Vin alb	"	"	17 p.	3.77 fr	
" roșu	"	"	16 p.	3.55 c.	

T A B L O U

de prețurile-curente de mijloc ale principalelor articole de comerț în piața Tulcea în 1877

M A R F U R I	UNITATEA CUALITĂȚILOR		V A L O R I L E		OBSERVAȚII
	Măsurî s'eu greu-tăți d'ale țerei	Măsurî s'eu greu-tăți decimale	In monedă d'a țerei (Leï turcesc)	In franci	
Unt din țără	ocaoa	1 kilogram ²⁵ / ₁₀₀₀	de la 13 la 20 p.	fr. 2,60 la 4 fr.	după sezon
" de Rusia	"	"	" 16 la 20 p.	3,20 la 4	id.
Bere de Tulcea	în butoie de 4	în butoie de 51	" 80 la 90 p	fr. 16 la 18 fr.	
" " Galați	vedre	kilogr. 20 gr.	" 100	20 fr.	cumpărată la Galați

Berc de Odessa	vadra	12 kilogram 80	de la 29 p. 50	5 fr. 91	
	1. plute	de 32 bucăți	1500 la 1800 p.	300 fr. la 360	
	un tren	de 100 bucăți	1200 la 1500 p.	240 la 300 fr.	
Lemne de construcție	»	{ 100 bucăți } mai frumoase }	840 la 1200	fr. 168 la 240	
		9 la 11 kilograme	142 P. 50	28 fr. 50	după calitate
Lunn. de Hol. { cu ridicata	în lădiță	»	de la 3 p. 50 la 9 p. 60	de la 0 70 la 1.90	
	pach. tul de	»	6.25	1.25	
	pachetul	»	de la 9 p. 50 la 9.50	de la 70 c. la 1.90	
Lunn. de Vien. { cu ridicata	»	1 kil. 28	de la 15 la 22 p	de la fr. 3 la 4.40	
	»	»	18 la 23	» 3 60 la 5 60	
Cafca cu ridicata	»	»	24 la 4 p.	» 4 80 la 9 6	
Iere negre	»	»	88.85 la 114 p.	de la 14.77 la 22 80	
Cleiu de pește	»	»	82.35 la 95 p.	de la 16.47 la 19 f.	
Grâu	chila de	1 he toli. 48	42.20 la 36 50	de 7.30 la 8.44 fr	
	Tulcea	»	26.40 la 31.65	» 5.28 la 6.38 fr	
	»	»	31.65 la 35.90	» 6.31 la 7.18 fr.	
	»	»	47.50 la 49.60	» 9.50 la 9 92 fr.	cu ridicata
	»	»	80 la 110 p.	» 16 la 22 fr.	
	100 oca	128 kil.	41 p	» fr. 7 77 c.	
	chila de	1 hectol. 48			
	Tulcea	»	de la 3.50 la 5.50	» 0.70c. la fr. 10.	L. T á 103
	»	»	» 4 la 6 p.	» 0.80c. la 1. 20	
	»	»	de la 20 la 25 p.	» 4 fr. la 5 fr.	
	»	»	de la 60 la 100 p	» 12 » 28 »	
	»	»	» 3 la 3.50 p.	» 0 60 f. la 0.70c.	cu ridicata
	»	»	de la 100 la 16 p.	» 25 fr. la 32 fr.	
	»	»	de la 250 la 5.50	» 0.50c. la 1.10c.	cu amăruntul
	»	»	216 p.	» 45 60 la	cu ridicata
	»	»	0 25 c	» 0 5 c	
	»	»			
	»	»	de la 30 la 35 p.	de la 6 la 7 fr.	cu ridicata
	vadra	12 kil. 80			
Cereale					
Porumb					
Meiu					
Orzú					
Secară					
Fasole					
Rapiță					
Cnie cu ridicata					
» amăruntul					
Gurele cu ridicata					
Spirit					
Făină de Rusia					
» din țără					
Fer în drugi					
Tinicea					
Bravă din țără					
Ghiață					
Păcură de Romania					

M A R F U R I	UNITATEA CUALITILOR		V A L O R I L E		OBSERVAȚII
	Măsură și greutate tăți d'ale țerei	Măsură și greutate tăți decimale	In monedă d'a țerei (Lei turcesci)	In franci	
Păcură de România	oaca	1 28	de la 4 la 4.50	de la 80 c. la 90c.	cu amăruntu după calitate
Uut-de-lemn cu ridicata	id.	id.	de la 7 la 15 p.	> 1.40 la 5 fr.	
> amăruntul	id.	id.	de la 8 la 20 p.	> 1.60 la 4 fr.	
Lănuri	id.	id.	9 p.	> 1.80	
Berbeci bătuți	perechea	perechea	de 110 la 130 p.	> 22 la 26 fr.	după sezon
Ouă	de oca	dece	de 1 25 la 3.50	> 0.25c. la 0.70	cu ridicata
Masline	oaca	1 k. 28	de la 2.25 la 5 p.	> 0.45c. la 1 fr.	cu a năruntu
Petrol de America	lădița	id.	de la 5 la 7 p.	> 0.60c. 1.40 f.	cu ridicata
> de România	25 oca	32 kil.	de 100 la 160 p.	> 20 fr. la 32	cu amăruntu
Piper	vadra	15 lit-e	de la 30 la 50 p.	> 6 > la 10 f	cu ridicata
> de România	oaca	id.	> 40 la 60	> 8 > la 12 "	cu amăruntu
Pesce sărat	id.	1 k. 28	> 7 p.	> 1.40	cu ridicata
Pieș de boi	100 oca	128 kilogr.	> 11 "	> 2.20	cu amăruntu
> berbeci	perechea	perechea	> 120 la 140 p	> 24 fr. la 36 "	calitate ordinară
> cal	id.	id.	> 480 la 600 p	> 96 fr. la 120	calitate bună
> capră	"	"	> 190 la 200 p.	> 38 la 40 fr.	
> iepure	bucata	bucata	> 24 la 28 p.	> 4.80 la 5.60c.	
Bănnuri	"	"	> 70 la 100 p.	> 14 la 20 fr.	
Pieș de bodârlău	perechea	perechea	> 24 la 28 p.	> 4.80 la 5.60	
			> 15 la 16 p.	> 3 la 3.20	
			> 1 p. 50	> 0.30 c.	
	perechea	perechea	de la 7 la 15 p	de la 1.40 la 3 fr.	după dimensiune

Piei de berbec	bucata	de la 20 la 26 p.	după calitate
" vulpe	"	" 22 la 26 p.	"
" lup	"	" 30 la 40 p	"
Cartofi	128 kil.	" 50 p.	cu ridicata
Orez de Italia	sacu 128 kil.	" 46 p.	idem
" India	"	" 42 p.	cu ridicata
Săpun de Rusia	de 128 kil.	" 4.25 la 5 p.	cu amăruntul
"	o asa	" 5.50 la 7 p.	cu ridicata
" Turcia	id.	" 3.50 la 6 p.	cu ridicata
"	id.	" 8. p.	cu amăruntul
Sare ordinară	128 kil.	de 27.35 la 127.50	cu ridicata
Zahăr.	1 kil. 28	de la 7 la 11 p.	cu amăruntul
"	id.	13 p.	după calitate
Tutan	id.	de la 10 la 200 p	alb după calitate
Geamuri	lădița	" 108 la 180 p	și sezon
Vin din țară	15 litre	" 18 p. la 30 p.	roșu după calitate
"	"	" 19	și sezon
"	"	" 31 p	"
"	"	" 3.80 la 6.20	"
"	"	" 4 la 5 20 c.	"
"	"	" 4.44 la 5.20	"
"	"	" 6 la 8 fr.	"
"	"	" 10 fr.	"
"	"	" 9.20	"
"	"	" 8 fr. 40	"
"	"	" 0.85 fr. la 1 f.	"
"	"	" f. 1.10 la 1.40	"
"	"	" 0.70c. la 1.20	"
"	"	" 1.60	"
"	"	" 5.47 la 25.50	"
"	"	" 1.40 la 2.20	"
"	"	" 2.60	"
"	"	" 2 la 40 fr	"
"	"	" 20 la 36 fr.	"
"	"	" 3.60 la 6	"
"	"	" 3.80 la 6.20	"

